

historiske Fortælling. De gamle Østerlandes Historie (Bd. I, 1—2) behandles af Lærerstanden ved Institut catholique, Vestasiens af Louis Delaporte, det faraonske Ægyptens af Etienne Drioton og Jacques Vandier; den græske Historie skildres af Glotz' mangeaarige Medarbejder Robert Cohen og Roms af André Piganiol. I fjerde og femte Bind giver Joseph Calmette en Oversigt over Middelalderens Historie; det 16. Aarhundrede, Renæssancens, Reformationens og Religionskrigenes Tidehverv (Bd. VI) er overdraget til Henri Sée i Samarbejde med Armand Rébillon, og sidstnævnte i Fællesskab med Victor Tapié og J. Préclin Bearbejdelsen af det 17. Aarhundrede (Bd. VII). Den nyeste Tids Historie skrives overvejende af Louis Villat; som Eneforfatter skriver han i Bd. VIII 1—2 om Revolutionen og Kejserdømmet (1789—1815) og i Samvirken med Pierre Renouvin, J. Préclin og G. Hardy den nyeste Tids Historie op til 1919 (Bd. IX 1—2). Samlingens tiende Bind, som er delt i fire Hefter, bringer et historisk Atlas, medens dens elvte Bind, ligeledes bestaaende af fire Hefter, indeholder en Samling Kildesteder, og dens tolvte og sidste Bind en Udsigt over Kunstens Historie ved P. Lavedan.

Medens Glotz har lagt an paa at tilvejebringe en Samling videnskabelige Haandbøger, er Hensigten med »Clio« at give en Række Grundrids som en Indledning til et historisk Studium. Men i Virkeligheden yder dette Samlingsværk langt mere end blot et Kompendium: med sit rige Udstyr af videnskabeligt Apparat viser det Vej til den levende historiske Forskning. De righoldige systematiske Bibliografier, hvormed Oversigterne af den almindelige historiske Udvikling er forsynet, og som indeholder en kyndig sigtet Oversigt over den efterhaanden næsten uoverskuelige historiske Litteratur, og de Noter og Exkurser, som ledsager Fortællingen Kapitel for Kapitel og giver en klar Forstaaelse af den historiske Forsknings Stade, gør denne Række Haandbøger ikke blot til et solidt Stykke Værktøj for unge Studenter, men yder ogsaa god Hjælp til den erfarne Historiker, som gerne og med Udbytte tager dets Bind i Haanden. *Ollo Koefoed-Petersen.*

I sit historiske Værk har Herodot i første Bog Kap. 178 ff. givet en Beskrivelse af Babylon. Gennem Robert Koldewey's Udgravninger og Undersøgelser paa Stadens Ruinmark i Aarene 1899—1917 har vi faaet en omfattende og tydelig Forestilling om den gamle Storstads Byplan og derved Midler til at komme bag om Herodot og vinde Klarhed over, hvorledes hans Beskrivelse

svarer til Virkeligheden. Dette Afsnit af Herodotus' »exegesen« er fornylig taget op til Behandling af Prof. O. E. Ravn, som har forelagt Resultaterne af sine sammenlignende Undersøgelser i Bogen *Herodots Beskrivelse af Babylon* (1939).

Efter den græske Historieskriver skulde Babylons Stadsbebyggelse have strakt sig som en uhyre Firkant, 120 Stadier, d. v. s. c. 240 km i Sidelængde, delt af Eufkrat i to lige store Halvdele, med Kongeborgen som Midtpunkt i den ene og Helligdommen for Zeus-Belos, d. v. s. Marduk, i den anden og begge gennemstrøget af lange, lige og brede Hovedgader, som fulgte Flodens Løb og blev krydset af talrige Tværgader, og den hele Stad hegnet med en vældig Dobbeltmur. Udgravningerne har vist, at dette Bybillede indeholder en besynderlig Blanding af gode Iagttagelser og urigtige Efterretninger; det er efter Ravns utvivlsomt rigtige Opfattelse blevet til, dels efter de Erindringer, som Herodotus havde om Staden fra sit aabenbart kun korte Besøg, og dels efter Oplysninger, som han havde indhentet hos Fremmedførere. Afgivelserne fra Virkeligheden forklares derved, at Efterretningerne fra disse begge Kildegrupper »teleoskopisk« er blevet skudt ind i hverandre, hvorved Helhedsbilledet er fortegnet, om end det har bevaret rigtige Enkeltheder.

Med stor Grundighed har Ravn gennemarbejdet det omfattende Materiale og samlet de mange Enkeltheder fra det tyske Orient-Selskabs aarelange Udgravninger i Babylon, som kaster Lys over og forklarer Herodotus' Skildring af det gamle Babylon, og derved ydet et vægtigt Bidrag, i lige Grad af Betydning for Herodotusforskningen som for Assyriologien; det maa haabes, at disse Undersøgelser en Gang vil komme til at foreligge i et sprogligt Klædebon, der mere tiltrækker den internationale Forskning og derved befries fra den næsten uundgaaelige Fare at blive overset og glemt.

Otto Koefoed-Petersen.

Werner Jaeger har længe været kendt som en fremragende klassisk Filolog. Hans Hovedforskningsomraade er græsk Filosofi, specielt Platon og Aristoteles. Det er dog især ved det store syntetiske Værk »*Paideia. Die Formung des griechischen Menschen*«, hvori han opridses det klassiske græske Menneskes Genesis, at han har slaaet sit Navn saadan fast, at han uden Overdrivelse kan betegnes som en af dette Aarhundredes største klassiske Filologer.

Nu har han med *Demosthenes. Der Staatsmann und sein Werden* (Berlin 1939) udsendt et Værk, som foruden af klassiske Filologer fortjener at blive læst af enhver, der er interesseret i Oldtids-